

LA MUNYIDA I EL TEMPS LLIURE

Aproximadament des de fa deu anys, s'estan realitzant investigacions per saber com afecta la reducció de dues munyides diàries a una, en la producció i en la salut de la vaca. El motiu respon a raons socials de benestar a la feina i de conciliació familiar. Hi pot haver altres raons de caràcter econòmic i de regulació de la quantitat de llet produïda (quotes), generalment conjunturals, que portin a un interès per reduir la producció, i que segons quin sigui el mercat puguin fer-se enrere. En aquest sentit, també ens interessa conèixer les incidències que pot provocar passar, novament, d'una munyida a dues. Per norma general, la bibliografia més propera a les condicions de producció fa referència a investigacions realitzades a França. Els sistemes de pasturatge, i d'adaptació de la producció a les condicions climàtiques, són, *per se*, sistemes que permeten aquestes pràctiques de manera més natural, ja que, entre altres raons, s'acostuma a seguir la concentració de parts, amb la qual cosa aplica el mètode d'una sola munyida diària al final de les lactacions sol ser, o pot ser, una pràctica que, encara que no sigui habitual, sí és factible ser realitzada.

La revisió bibliogràfica de deu anys d'experimentació en aquests aspectes (Rémond i Pomies, 2005) mira de respondre les qüestions que planteja el pas de dues munyides a una, i la seva tornada. Sobre l'adaptació de les vaques i la seva salut, un cop passat el pic de la lactació, aquestes s'adapten ràpidament, si bé en el primer dia es mostren inquietes, i algunes no poden contenir la pressió a l' esfínter dels mugrons. No obstant això, l'endemà s'acomoden a la nova situació, de tal manera que si tornen a ser munyides dues vegades al dia, en la primera munyida no donen la quantitat que es podria pressuposar, el fet que demostra la seva fàcil adaptació. Si el pas de dues a una munyida es fa en el postpart i en el pic de la lactació, les vaques manifesten més inquietud, sobretot si hi ha vaques en la mateixa explotació que es munyen matí i tarda; els edemes a la mamella són més freqüents.

Els autors esmentats afirmen que en 121 explotacions franceses on van practicar aquesta modalitat, durant 9 setmanes, amb la finalitat d'adaptar-se a la quota, i seguint una experimentació de camp en aquest sentit, els titulars es van mostrar conformes amb el sistema sense trobar incidències remarcables, amb una adaptació fàcil.

Sobre la salut, en concret el recompte cel·lular i la mamitis, si el mètode (passar d'una a dues munyides) es feia en el declivi de la lactació es produïa, en la majoria de casos, un lleuger augment del recompte cel·lular. Si bé destaquen que no hi havia més incidència de mamitis de lo normal. Observen que, possiblement el lleuger augment del recompte cel·lular era a causa de la tensió provocada per l'acumulació de llet, a partir de les 18 hores després de la munyida, de manera transitòria, en la juntura oberta dels alvèols del teixit secretor. Quan es tornava a les dues munyides es normalitzava el recompte cel·lular.

Sobre la producció, les referències indiquen una disminució de prop del 20 al 30%, en vaques en els últims mesos de lactació, una volta passat el pic de lactació. Aquesta disminució és vàlida sigui quina sigui la permanència del mètode d'una munyida al dia. Les referències en el pic de lactació i en el postpart indiquen disparitat de valors en la seva disminució, des del 7% fins al 38%.

Quant a la composició de la llet hi ha concordança en els resultats, augmenta la taxa de greix mesurat en % (al voltant de 0,28 punts), augmenta la taxa de proteïna (al voltant de 0,15 punts), i decreix, lògicament, la taxa de lactosa (al voltant de 0,15 punts). Allò que és important recalcar és que una vegada acabat el període d'una munyida al dia, la producció de llet i la seva composició recuperaven els nivells de normalitat. La capacitat d'ingestió no es veu afectada, per tant, es pot adaptar la ració a les necessitats de producció. Normalment, les vaques a mitja lactació, munyides una sola vegada al dia, recuperen millor la seva condició corporal i en la pròxima lactació milloren els índexs de reproducció.

Els mateixos autors (Rémond i Pomiès, 2007) van investigar els efectes d'una munyida diària distribuïda en el temps de manera interrompuda per espai de tres setmanes. Aquest tipus d'experiències s'aproximen a donar resposta a les necessitats de la mà d'obra quant a disponibilitat de temps lliure. Per a vaques en lactació¹ es van distribuir en dos grups, una munyida normal i una altra munyida

¹ Vaques en el tercer mes de lactació, alimentades amb ració única, produint 33 litres/dia, 3,7% de taxa de greix i 2,98% de taxa de proteïna. La ració a base de fenc i ensitjat de raigràs, i una mitjana de 5,4 Kg. MS de concentrat.